

THE LOST PALM-LEAF MANUSCRIPTS OF COLONIAL-ERA SRI LANKA: A STUDY OF THE HUGH NEVILLE COLLECTION AT THE BRITISH MUSEUM

RD Ananda Tissa¹

Abstract

A bibliography is a list of bibliographic information arranged in a certain order. Details of several bibliographies compiled on the classical literature of Sri Lanka can be studied by examining documents from the colonial period. The book catalogue of Cornelius Joan Simmons, the book catalogue compiled by John Murdoch and James Nicholson, the book catalogue of manuscripts and books by Louis de Zoysa and the book catalogue of palm leaves by K. D. Somadasa are some examples. This research study will study only the books mentioned in the Hugh Neville bibliography. The main objective of this study is to uncover accurate information regarding the works related to the bibliography of scholar Hugh Neville. As this is a study based on various historical literary sources, the historical research method has been used. Data was compiled using written evidence from bibliographies compiled in different periods and bibliographies compiled on palm leaf books. According to the results of this research, the number of works mentioned in the Hugh Neville Bibliography can be identified as prose and poetry, and various subjective works can be identified according to the content. Accordingly, the relevant works are classified as Buddhist texts (Pali and Sinhala), genealogy and history, medicine and physiotherapy, astrology and magic, poetry and drama, linguistics and grammar, etc. It is expected that such studies will be useful for the studies of scholars and postgraduate students in the field of indigenous knowledge in Sri Lanka, especially in the Orient.

Key words : Bibliography, Palm Leaf Books, Book Culture, Colonial Period, Hugh Nevill Palm-Leaf Manuscript

¹Gampaha Wickramarachchi University of Indigenous Medicine, Sri Lanka

Email: anandat@gwu.ac.lk

<https://orcid.org/0009-0001-1206-2976>

[The Journal of Desk Research Review and Analysis](#) © 2025 by [The Library, University of Kelaniya, Sri Lanka](#) is licensed under [CC BY-SA 4.0](#)

Received date: 19.06.2025

Print Publishing Date: 31.10.2025

Accepted date: 04.09.2025

Web Publishing Date: 31.10.2025

**යටත් විජිත යුගයේ ශ්‍රී ලංකාවෙන් අතුරුදහන් වූ පුස්තකාල පොත්වල විෂය ක්ෂේත්‍රය හා අන්තර්ගතය :
ක්‍රිකානා කෞතුකාගාරයේ තැන්පත් කර ඇති හියු නෙවිල් පුස්තකාල පොත් එකතුව**

ආර්.ඩී. ආනන්ද තිස්සා¹

සාරාංශය

ග්‍රන්ථ නාමාවලියක් යනු ග්‍රන්ථ විද්‍යාත්මක තොරතුරු කිසියම් අනුක්‍රමයකට අනුව පෙළ ගස්වමින් සකස් කරනු ලබන ලැයිස්තුවකි. ශ්‍රී ලංකාවේ සම්භාව්‍ය සාහිත්‍ය හා සම්බන්ධයෙන් සම්පාදිත ග්‍රන්ථ නාමාවලි කීපයක් පිළිබඳ විස්තර යටත් විජිත යුගයේ ලේඛන පරීක්ෂා කිරීමෙන් අධ්‍යයනය කළ හැකිය. කොර්නේලියස් ජොහාන් සිමන්ස්ගේ පොත් පිළිබඳ නාමාවලිය, ජෝන් මර්ඩොක් සහ ජේම්ස් නිකොල්සන් යන දෙදෙනා විසින් සම්පාදිත පොත් පිළිබඳ නාමාවලිය, අන්ට්ට්පන් හා පොත්පත් පිළිබඳව ලුවී ද සොයිසා මහතාගේ ග්‍රන්ථ නාමාවලිය හා කේ. ඩී. සෝමදාස මහතාගේ පුස්තකාල පොත් නාමාවලිය ඊට නිදසුන් කීපයකි. මෙම පර්යේෂණ අධ්‍යයනයෙන් හියු නෙවිල් ග්‍රන්ථ නාමාවලියෙහි සඳහන් ග්‍රන්ථ පමණක් අධ්‍යයනය කෙරේ. මෙම අධ්‍යයනයේ මූලික අරමුණ වන්නේ හියු නෙවිල් පඬිවරයාගේ ග්‍රන්ථ නාමාවලියට අදාළ කෘති සම්බන්ධයෙන් නිවැරදි තොරතුරු නිරාවරණය කර ගැනීමයි. විවිධ ඓතිහාසික සාහිත්‍යය මූලාශ්‍ර පාදක කර කෙරෙන අධ්‍යයනයක් හෙයින් ඓතිහාසික පර්යේෂණ ක්‍රමවේදය භාවිත කර ඇත. විවිධ වකවානුවල සම්පාදිත ග්‍රන්ථ නාමාවලි හා පුස්තකාල පොත් සම්බන්ධයෙන් සම්පාදිත නාමාවලිවල එන ලිඛිත සාධක ඇසුරෙන් දත්ත රාශිකරණය කෙරිණි. මෙම පර්යේෂණයේ ප්‍රතිඵල අනුව හියු නෙවිල් ග්‍රන්ථ නාමාවලියෙහි සඳහන් වන කෘති ගණන ගණ හා පද්‍ය වශයෙන් ද, අන්තර්ගතය අනුව විවිධ විෂයාත්මක කෘති හඳුනාගත හැකි විය. ඒ අනුව බෞද්ධ ග්‍රන්ථ (පාලි සහ සිංහල), වංශ කතා සහ ඉතිහාසය, වෛද්‍ය විද්‍යාව සහ කායික චිකිත්සාව, ජ්‍යෝතිෂ්‍යය සහ මන්ත්‍ර විද්‍යාව, කාව්‍ය සහ නාට්‍ය, භාෂා විද්‍යාව සහ ව්‍යාකරණ ආදී වශයෙන් අදාළ කෘති වර්ගීකරණය කෙරේ. පෙරදිගට අදාළව විශේෂයෙන් ශ්‍රී ලංකාවේ දේශීය දැනුම ක්ෂේත්‍රයේ විද්වතුන්ගේ හා පශ්චාද් උපාධි සිසුන්ගේ අධ්‍යයන සඳහා මෙවැනි අධ්‍යයනයන් ප්‍රයෝජනවත් වනු ඇතැයි අපේක්ෂා කෙරේ.

ප්‍රමුඛ පද : ග්‍රන්ථ නාමාවලි, පුස්තකාල පොත්, පොත් සංස්කෘතිය, යටත් විජිත යුගය, හියු නෙවිල් පුස්තකාල පොත් එකතුව

හැඳින්වීම

ක්‍රිස්තු පූර්ව 3 වන සියවසේ ලංකාවේ බුදු දහම ස්ථාපිත වූ අවදියේ සිට ඓතිහාසික වාර්තා පවත්වා ගැනීම සිරිතක්ව පැවත ඇත. බුදු දහම ආරම්භ වූ ඉන්දියාවේ තෘතීය ධර්ම සංගායනාව දක්වා ම ඒ හා සම්බන්ධ තොරතුරු වාර්තා කර ආරක්ෂා කිරීමට ඵලදායී භික්ෂූන් වහන්සේලා යොමු වී සිටියහ. මෙරට බෞද්ධ භික්ෂූන් ද බුදු දහමට අදාළ කරුණු පමණක් නොව අනුග්‍රහය දැක් වූ රජවරුන් පිළිබඳ වාර්තා ද ලියා ආරක්ෂා කිරීම යුතුකමක් ලෙස සලකන ලදී. ඒ අනුව මහා විහාරය සම්බන්ධ වංශකථාවන් මෙන් ම, අභයගිරිවාසීන් සම්බන්ධ වංශකථාවන් ද බිහි වී ඇත. බුදු දහම හා එහි නිකායන් සම්බන්ධ වූ මහාබෝධිය, මහාථූපය, දළදාව, කේශධාතුව, ලලාට ධාතුව ආදී පූජ්‍ය වස්තූන් පිළිබඳ වංශ කථා ද ගොඩ නැගී ඇත.

යටත් විජිත යුගය යනු ශ්‍රී ලංකාව පෘතුගීසී, ලන්දේසී (ඕලන්ද යැයි ද සමහර මූලාශ්‍රයවල සඳහන් වේ), ඉංග්‍රීසි ආධිපත්‍යයට යටත්ව පැවති යුගයයි. ක්‍රි. ව. 1505 සිට ක්‍රි. ව. 1948 දක්වා වසර 443ක දීර්ඝ කාලය යටත් විජිත යුගය වශයෙන් හැඳින්වේ. ඒ අතරින් ක්‍රි. ව. 1815 සිට ක්‍රි. ව. 1948 දක්වා වසර 133ක මෙරට සමාජ දේහය සම්පූර්ණයෙන් පරිවර්තනයට ලක් වූ කාලයකි. කෙසේ වුවත් යටත් විජිත යුගයේ දී පොත් සහ පත්‍රිකා පිළිබඳ නාමාවලීන් කීපයක් සම්පාදනය කර ඇත. ඒවා අතරින් (අ) ආරාම පොත් පිළිබඳ නාමාවලිය, (ආ) ඔන්ඩාපි ග්‍රන්ථනාමාවලිය හා (ඇ) ජොහාන් සිමන්ස් වාර්තාව නිදසුන් වශයෙන් සඳහන් කෙරේ. මේ වාර්තා පිළිබඳ කෙටි විස්තරයක් මෙහි දක්වා ඇත.

පෘතුගීසීන්ගෙන් පසු ලන්දේසීන් ද, අනුක්‍රමයෙන් මෙරටට පැමිණි ඉංග්‍රීසි ජාතිකයන් 1797 දී මුහුදු බඩ ප්‍රදේශ යටත් කොට ලන්දේසීන් සතු මුද්‍රණ යන්ත්‍ර ද අත්පත් කරගන්නා ලදී. පසුකාලීනව ඇති වූ විදේශීය ආක්‍රමණ සහ දේශපාලන වියවුල් නිසා එකී පිරිහීම ක්‍රමිකව සිදුවූ අතර, පළමුවන රාජසිංහ රජතුමා හින්දු භක්තිය වැළඳගැනීමෙන් අවනතිය වේගවත් විය. මෙම තත්ත්වය 17 වැනි සියවසෙහි වැලිවිට අසරණ සරණ සරණකර සංසරාජ මාහිමියන් හා උන්වහන්සේගේ ශිෂ්‍ය පරම්පරාව නිසා පුනර්ජීවයට පත්විය.

පෘතුගීසීන්ගෙන් පසු ලන්දේසිහු දිවයිනේ මුහුදුබඩ පළාත්වල ආධිපත්‍ය ලබා ගත්හ. මේ වන විට සිංහල රාජධානිය කන්ද උඩරටට සීමා වූ අතර, බුදු සමය හා සාහිත්‍ය කටයුතු ද පරිහාණී මුඛයට පත්ව තිබුණි. සංකඩගල යුගයේ දී විශිෂ්ට සාහිත්‍ය ප්‍රබෝධයක් දක්නට නොලැබෙන අතර, එහෙයින්ම පුස්තකාල ප්‍රබෝධයක් ද ඇති වූ බවක් දර්ශනය නොවේ. වර්ෂ 1815 දී මුළු මහත් දිවයිනම ඉංග්‍රීසි පාලනයට අවනත විය.

1796 දී ලන්දේසීන් පලවා හැර දිවයිනේ මුහුදුබඩ පළාත්හි බලය අල්ලා ගෙන සිටි ඉංග්‍රීසිහු වර්ෂ 1802 දී *The Ceylon Gazette* නැමැති ප්‍රකාශනය මුද්‍රණය කරන්නට පටන් ගෙන තිබුණි. කෙසේ වෙතත් දිවයිනේ ග්‍රන්ථ සංවර්ධනය ගැන ඔවුන් එතරම් අවධානයක් යොමු කර නැත.

සාහිත්‍ය විමර්ශනය

මිනිසාගේ දැනුම පිළිබඳ වාර්තා, එනම් පොත්, අත්පිටපත් හා නොයෙකුත් ආකාරයේ ශ්‍රව්‍ය දෘශ්‍ය මාධ්‍ය, පිළිබඳ ග්‍රන්ථ විද්‍යාත්මක තොරතුරු කිසියම් අනුක්‍රමයකට අනුව පෙළ ගස්වමින් සකස් කරනු ලබන ලැයිස්තුවක් ද ග්‍රන්ථ නාමාවලියක් යනුවෙන් හැඳින්වේ. ග්‍රන්ථ නාමාවලි පිළියෙල කරනු ලබන්නේ කිසියම් පුස්තකයක් හෙවත් මාතෘකාවක් පාදක කොට ගෙන ය. ඉංග්‍රීසි භාෂාවෙන් ග්‍රන්ථ නාමාවලිය හඳුන්වන Bibliography යන වචනයෙහි නිරුක්තිය ග්‍රීක භාෂාව ඇසුරෙන් විග්‍රහ කෙරේ.

ග්‍රීක භාෂාවේ පොත යන අරුත සහිත Biblion හා ලිවීම යන අර්ථය ඇති Graphein වචන දෙක එකතුවෙන් Bibliography වචනය නිෂ්පන්න වී ඇත. පොත් ලිවීම යන අර්ථය සහිත වචනය පසුකාලීනව පොත් ගැන ලිවීම යන අර්ථයෙහි භාවිත වී ඇත්තේ 18 වන ශත වර්ෂයෙන් පසුව බව පුස්තකාලය සාහිත්‍යයෙහි සඳහන් වේ. හියු නෙවිල් ග්‍රන්ථ නාමාවලිය හෙවත් පුස්තකාල පොත් එකතුව පිළිබඳ මූලාශ්‍රය අධ්‍යයනයේ දී විවිධ කාලවල සම්පාදිත ග්‍රන්ථ නාමාවලි පිළිබඳ කරුණු විශ්ලේෂණාත්මකව අධ්‍යයනයෙන් පුළුල් සාහිත්‍යය සමාලෝචන ක්‍රමවේදයක් ඇසුරෙන් මෙම අධ්‍යයනය කරන ලදී.

පෘතුගීසීන්ගේ පසු ලන්දේසි මෙරට පාලන කළ කාලය වශයෙන් වර්ෂ 1640 සිට 1796 දක්වා වූ කාලය සැලකේ. ගාල්ල ලන්දේසි පාලන මධ්‍යස්ථානය වශයෙන් පැවති වර්ෂ 1646 සිට 1650 දක්වා කාලයේ ආණ්ඩුකාරවරයකු වූ ජොහාන් මාත්සුකර් සිය සේවා කාලය අවසන් කර සියරට යෑමට පෙර මෙරටට පැමිණෙන අනුප්‍රාප්තිකයාට පැවරීම සඳහා සකස්කර ඇති ලිපියෙහි ලන්දේසි ලේඛනාගාරය ද්විත්ව කාර්යයක් සඳහා පවත්වා ගෙන යන බව (පරණවිතාන, 1995) සඳහන් කර ඇත. එනම්, පුස්තකාලයක් හා ලේඛනාගාරයක් වශයෙනි.

ශ්‍රී ලංකාවේ පුස්තකාලය සේවාව පිළිබඳ විවිධ වාර්තා ඉදිරිපත් කර ඇත. ක්‍රි. ව. 1703 සිට 1707 දක්වා මෙරට 12 වන ලන්දේසි ආණ්ඩුකාරවරයා වශයෙන් කටයුතු කර ඇත්තේ කොර්නෙලිස් ජොහාන් සිමන්ස් බව සඳහන් වේ. ඔහු 1703 මැයි මස 11 වන දින ආණ්ඩුකාරවරයා වශයෙන් වැඩ භාරගෙන ඇත. ශ්‍රී ලංකාවේ දේපල පිළිබඳ තොරතුරු හා නීතියක් නොපැවති නිසා ඊට අදාළ විවිධ වාර්තා සම්පාදනය කර ඇත. 1707 දී තෙසවලාමේ නීතිය (අබේවික්‍රම, 2020) සකස් වන්නේ එහි ප්‍රතිඵලයක් වශයෙනි.

කොර්නෙලිස් ජොහාන් සිමන්ස් තම සේවා කාලය අවසානයේ දී අලුතෙන් පත්වීමට නියමිත ආණ්ඩුකාරවරයාගේ ප්‍රයෝජනය සඳහා පුස්තකාලය සේවා පිළිබඳව ද වාර්තාවක් සකස්කර ඇත. එකී වාර්තාවේ එවක මෙරට පැවති පුස්තකාලය පිළිබඳවත්, ඒවායේ ස්වභාවයත් පිළිබඳ ස්වයං නිර්දේශයක් ඉදිරිපත් කර ඇත. සර් හර්කිට්ලස් රොබින්සන් (ක්‍රි. ව. 1865-1872) ආණ්ඩුකාරවරයාගේ කාලයේ දී ජෝන් මර්ඩොක් සහ ජේම්ස් නිකොල්සන් යන දෙදෙනා විසින් 1868 දී මුද්‍රිත සිංහල පත්‍රිකා සහ පොත් නාමාවලිය සංස්කරණය කෙරිණි. මෙම නාමාවලියේ එවක පංසල්, පිරිවෙන් හා පොත්ගල්වල පමණක් නොව ගෘහාශ්‍රිතව පැවති පාලි, සංස්කෘත හා සිංහල පොත් පිළිබඳ විස්තර ඇතුළත් කර ඇත.

ශ්‍රී ලංකාවේ පොතපත හා පුස්තකාල සේවය ආරම්භ වී ඇත්තේ 19 වන සියවස ආරම්භයේ බ්‍රිතාන්‍ය යටත් විජිත සමයේ ය. ශ්‍රී ලංකාවේ පොත්පත් පිළිබඳ වාර්තා සම්පාදනය විධිමත් වශයෙන් ආරම්භ වී ඇත්තේ ඉංග්‍රීසි ජාතිකයන් මෙරට මුහුදු බඩ ප්‍රදේශ යටත්කර ගැනීමේ ප්‍රතිඵලයක් වශයෙනි. එවක සිටි ඉංග්‍රීසි ආණ්ඩුකාරවරු දේශීය පොත්පත් පිළිබඳ සොයා බැලීමට විශේෂ අවධානය යොමු කර ඇත. මේ යුගයේ ඇති වූ සාහිත්‍යායික හා ආගමික වාද විවාද නිසා පොත් හා වාර සඟරා සැලකිය යුතු සංඛ්‍යාවක් බිහිවිය.

මෙම සියවස අවසානයේ දී ඇති වූ ජාතික පුනරුද ව්‍යාපාරයේ කටයුතු හමුවේ විවිධ ප්‍රදේශවල විසිරී තිබුණු පොත්පත් එකතුකොට පැරණි පතපොත යළි ලිවීම සඳහා පාලක පංතියේ අනුග්‍රහය ලැබුණි. ජේම්ස් ඇලෙක්සැන්ඩර් ස්ටුවර් මැකන්සි (ක්‍රි. ව. 1837-1841) ආණ්ඩුකාරවරයාගේ කාලයේ දී දායකත්ව පුස්තකාල එනම්, කිසියම් මුදලක් ගෙවා පරිශීලනය කළ හැකි පුස්තකාල වැවිලි ආර්ථිකය ව්‍යාප්තව පැවති කොළඹ, මහනුවර හා ගාල්ල යන නගරවල ක්‍රියාත්මක වූ බව සඳහන් වේ..

1860 දශකය ආරම්භයේ දී ශ්‍රී ලංකාවේ විවිධ ස්ථානයන්හි විසිරී තිබූ සංස්කෘත පොත්පත් පිළිබඳ ක්‍රමානුකූල වාර්තාවක් සකස් කිරීමට ඉන්දීය රජයෙන් පියවර ගෙන ඇත. (Ceylon Government, 1869) එසේ පිළියෙල

කරන වාර්තාවක ලක්දිව ඇති පැරණි සංස්කෘත කෘති පිළිබඳව ද සටහන් කිරීමේ ඇති වැදගත්කම දක්වමින් යාපනයේ දිසාපති ලෙස රාජකාරි කළ එච්. එස්. ඩී. රසල් විසින් යටත් විජිත ලේකම්වරයා වෙත 1868 දෙසැම්බර් 7 වන දිනමින් යවා ඇති ලිපිය වැදගත් වෙයි. (එහි ම) රසල්ගේ එම ලිපියට එවකට ලංකා ආණ්ඩුවේ ප්‍රධාන භාෂා පරිවර්තක වූ ද, පුස්තකාලයාධිපති වූ ද ලුවී ද සොයිසා 1869 ජනවාරි මස 12 වන දිනමින් යවන ලද ලිපියෙහි වැදගත් කරුණු කීපයක් අඩංගු විය.

1869 ජූලි මස 17 වන සෙනසුරාදා දින ප්‍රකාශිත අංක 3719 දරන ගැසට් පත්‍රයෙන් ශ්‍රී ලංකාවේ බෞද්ධ පුස්තකාලයන් පරීක්ෂාවට ලක්කිරීමේ වැදගත්කම ද, නුවර පළාතේ පංසල්වල හිඤ්ඤාත් වහන්සේලා සතු අත්පිටපත් ප්‍රවීණයන් ලවා මැනවින් සුවිකරණය කළ යුතු බව ද එහි සඳහන් විය. (එහි ම) මේ ලිපියෙන් පොත්පත් හා අත්පිටපත් සංරක්ෂණය පිළිබඳ රජයේ ධනාත්මක ආකල්පය ද, එම සංරක්ෂණ කටයුතුවල වැදගත්කම ද එකී පසුබිම මත මෙරට පොතපත විදේශය ට අත්පත්කර ගැනීමේ උත්සාහය ද පෙන්නුම් කෙරේ.

1848 ජූනි මස 19 වන දින එංගලන්තයේ උපත ලබා වයස අවුරුදු දහනේ දී මහා බ්‍රිතාන්‍යයට සේවය කිරීම වෙනුවෙන් ශ්‍රී ලංකාවට පැමිණි හියු නෙවිල් මහතා සම්බන්ධයෙන් බොහෝ පිරිසකගේ ප්‍රසාදයක් හිමි වී නැති බව විවිධ ලේඛන පරිශීලනයෙන් පැහැදිලි වේ. අග්‍ර විනිශ්චයකරුගේ පුද්ගලික ලේකම් තනතුරෙන් සිය වෘත්තීය ජීවිතය ආරම්භ කළ ඔහු 1894 වන විට යාපනයේ දිසා විනිසුරු හා පසු ව මඩකලපුවේ දිසා විනිසුරු දක්වා ඉහළ තනතුරු ලබාගත් කලාතුරකින් බිහිවන උත්සාහවත් වෘත්තිකයෙකි. ඔහු විසින් රැගෙන ගොස් ඇති කෘති සම්බන්ධයෙන් ලියැවී ඇති වාර්තා බොහෝ විට ජාත්‍යාලයෙන් යුතුව රචනා කර ඇතත් කාලීන දේශපාලනික හා සමාජීය කරුණු අනුව එහි සැබෑ තත්ත්වය විශ්ලේෂණය කළ යුතුය. මෙවන් මාතෘකාවක් සාකච්ඡාවට ලක්වන්නේ ද එහි ඇති විශේෂත්වය අනුවයි.

කේ. ඩී. සෝමදාස මහතාගේ Catalogue of the Hugh Nevil Collection of Sinhalese Manuscript in the Brithsh Library නාමාවලිය ශ්‍රී ලංකාවේ පුස්තකාල පොත් (පැරණි පිටපත්) ග්‍රන්ථ සම්බන්ධයෙන් ඇති වඩාත් විශ්වාසදායක සහ සවිස්තරාත්මක ලේඛනයකි. මෙය විශේෂයෙන්ම හියු නෙවිල් මහතා විසින් 19වැනි සියවසේ දී ශ්‍රී ලංකාවේ සිටිමින් එකතු කළ පුස්තකාල ග්‍රන්ථ සංග්‍රහය සම්බන්ධයෙන් වේ. මේ සම්බන්ධයෙන් විස්තරාත්මක තොරතුරු දත්ත විශ්ලේෂණය යටතේ දක්වා ඇත.

අධ්‍යයන ගැටලුව

මෙම පර්යේෂණ අධ්‍යයනයේ ප්‍රධාන ගැටලුව වන්නේ හියු නෙවිල් මහතා එකතු කළ පුස්තකාල පොත් නාමාවලියට අනුව සංඛ්‍යාත්මකව අපට අහිමි වී ඇති කෘති ගණන කොපමණක් ද ? යන්න අධ්‍යයනය කිරීම.

අධ්‍යයනයේ අරමුණ

හියු නෙවිල් පුස්තකාල පොත් එකතුවට අදාළ කෘති සම්බන්ධයෙන් නිවැරදි තොරතුරු නිරාවරණය කර ගැනීම

පර්යේෂණ ක්‍රමවේදය

විවිධ ඓතිහාසික සාහිත්‍යය මූලාශ්‍ර පාදක කර කෙරෙන අධ්‍යයනයක් හෙයින් ඓතිහාසික පර්යේෂණ ක්‍රමය භාවිත කර ඇත. විවිධ වකවානුවල සම්පාදිත ග්‍රන්ථ නාමාවලි හා පුස්තකාල පොත් සම්බන්ධයෙන් සම්පාදිත නාමාවලිවල එන ලිඛිත සාධක ඇසුරෙන් දත්ත රාශිකරණය කෙරිණි.

දත්ත රැස්කිරීම

කොර්නේලිස් ජොආන් සිමන්ස්ගේ පොත් පිළිබඳ නාමාවලිය, ජෝන් මර්ඩොක් සහ ජේම්ස් නිකොල්සන් යන දෙදෙනා විසින් සම්පාදිත පොත් පිළිබඳ නාමාවලිය, අත්පිටපත් හා පොත්පත් පිළිබඳව ලුවී ද සොයිසා මහතාගේ ග්‍රන්ථ නාමාවලිය හා කේ. ඩී. සෝමදාස මහතාගේ පුස්තකාල පොත් නාමාවලිය භාවිත කෙරිණි. දත්ත විශ්ලේෂණයේ දී සෝමදාස මහතාගේ පුස්තකාල පොත් නාමාවලිය විශේෂත්වයක් කර දක්වා තිබේ.

දත්ත විශ්ලේෂණය

දත්ත විශ්ලේෂණයේ දී කේ. ඩී. සෝමදාස මහතාගේ පුස්තකාල පොත් නාමාවලිය ප්‍රදාන මූලාශ්‍රයක් වශයෙන් භාවිත කෙරිණි. හියු නෙවිල් මහතා විසින් ඒකරාශී කරන ලද කෘති සම්බන්ධයෙන් සම්පාදිත ග්‍රන්ථ, වර්තාපදානාත්මක කෘති හා හියු නෙවිල් කෘති ඇසුරෙන් සම්පාදිත කෘති ද දත්ත විශ්ලේෂණයේ දී පාදක කර ගෙන ඇත.

(අ) කේ. ඩී. සෝමදාස මහතාගේ පුස්තකාල පොත් නාමාවලිය

ග්‍රන්ථ 2227ක් පමණ යැයි දක්වා ඇති හියු නෙවිල් සිංහල අත්පිටපත් එකතුව, නෙවිල් විසින් 1865 සිට 1897 දී ඔහුගේ මරණය ආසන්න කාලය දක්වා ලංකාවේ සේවය කළ කාලය තුළ එකතු කරන ලදී. මෙම සිංහල අත්පිටපත් එකතුවෙහි පාලි ග්‍රන්ථ සමූහයේ විශාල කොටස් ඇතුළත් වන අතර, බොහෝ දුරට සන්නය හෝ සිංහල පැහැදිලි කිරීමේ පාරිභාෂික පද මෙන්ම සිංහල බෞද්ධ හා ජනප්‍රිය ලෞකික සාහිත්‍ය, කවි, ඉතිහාසය සහ ජන කතා ඇතුළත් වේ.

මෙම එකතුවේ නාමාවලිය කේ.ඩී. සෝමදාස විසින් ලියන ලද්දකි. අත්පිටපත් බ්‍රිතාන්‍ය පුස්තකාලයේ ඇත. බෞද්ධ ග්‍රන්ථ (පාලි සහ සිංහල), වංශ කතා සහ ඉතිහාසය, වෛද්‍ය විද්‍යාව සහ කායික විකිත්සාව, ජ්‍යෝතිෂ්‍යය සහ මන්ත්‍ර විද්‍යාව, කාව්‍ය සහ නාට්‍ය, භාෂා විද්‍යාව සහ ව්‍යාකරණ ආදී වශයෙන් විවිධ විෂය ක්ෂේත්‍ර හයක් යටතේ කේ. ඩී. සෝමදාස මහතාගේ පුස්තකාල පොත් නාමාවලියේ සඳහන් හියු නෙවිල් ග්‍රන්ථ නාමාවලිය වර්ගීකරණය කළ හැකිය.

(අ) බෞද්ධ ග්‍රන්ථ (පාලි සහ සිංහල)

ග්‍රන්ථ නාමය	විස්තර
සද්ධර්මරත්නාවලිය	බුද්ධ ධර්මය පරමාර්ථවත් ලෙස විස්තර කරන සිංහල ග්‍රන්ථයකි.
ධම්මපද පාලි	කෙටි ගාථා සහ ඒවා පිළිබඳ විස්තර සහිතයි.
මූලපන්නාස සූත්‍රය	දීඝ නිකායේ පාලි සූත්‍ර, පුරාතන සන්ධානයක් සහිතයි.

(ආ) වංශ කතා සහ ඉතිහාසය

ග්‍රන්ථ නාමය	විස්තර
මහාවංසය	පාලි වංශ කාව්‍යය, සිංහල පරිවර්තනයක් සමඟ.
රාජාවලිය	සිංහල රාජධානී ඉතිහාසය ග්‍රන්ථයකි.
පූජාවලිය	ශ්‍රී ලංකාවේ බෞද්ධ පූජා සහ ධර්මකාර්යයන් පිළිබඳ වාර්තාවකි.

(ඇ) වෛද්‍ය විද්‍යාව සහ කායික විකිත්සාව

ග්‍රන්ථ නාමය	විස්තර
සාරසංසුභය	වෛද්‍ය ප්‍රතිකාර පිළිබඳ සරල මාර්ගෝපදේශයකි.
භෞතවිද්‍යාපදානය	බෙහෙත් සූත්‍ර, ව්‍යාධි වර්ග සහ ඒවාට වටිනා සූත්‍ර.

(ඈ) ජ්‍යෝතිෂ්‍යය සහ මන්ත්‍ර විද්‍යාව

ග්‍රන්ථ නාමය	විස්තර
අස්තරා විද්‍යා	නක්ෂත්‍ර බලය පිළිබඳ විස්තර.
මාන්ත්‍රික සංග්‍රහය	ආරක්ෂාත්මක මන්ත්‍ර, යන්ත්‍ර, වාසි සහ පිරිත්.

(ඉ) කාව්‍ය සහ නාට්‍ය

ග්‍රන්ථ නාමය	විස්තර
සඳකිදුරු දාවත	සිංහල කාව්‍යයකි.
රාවණා නාට්‍යය	මහා භාරත කතාවකි

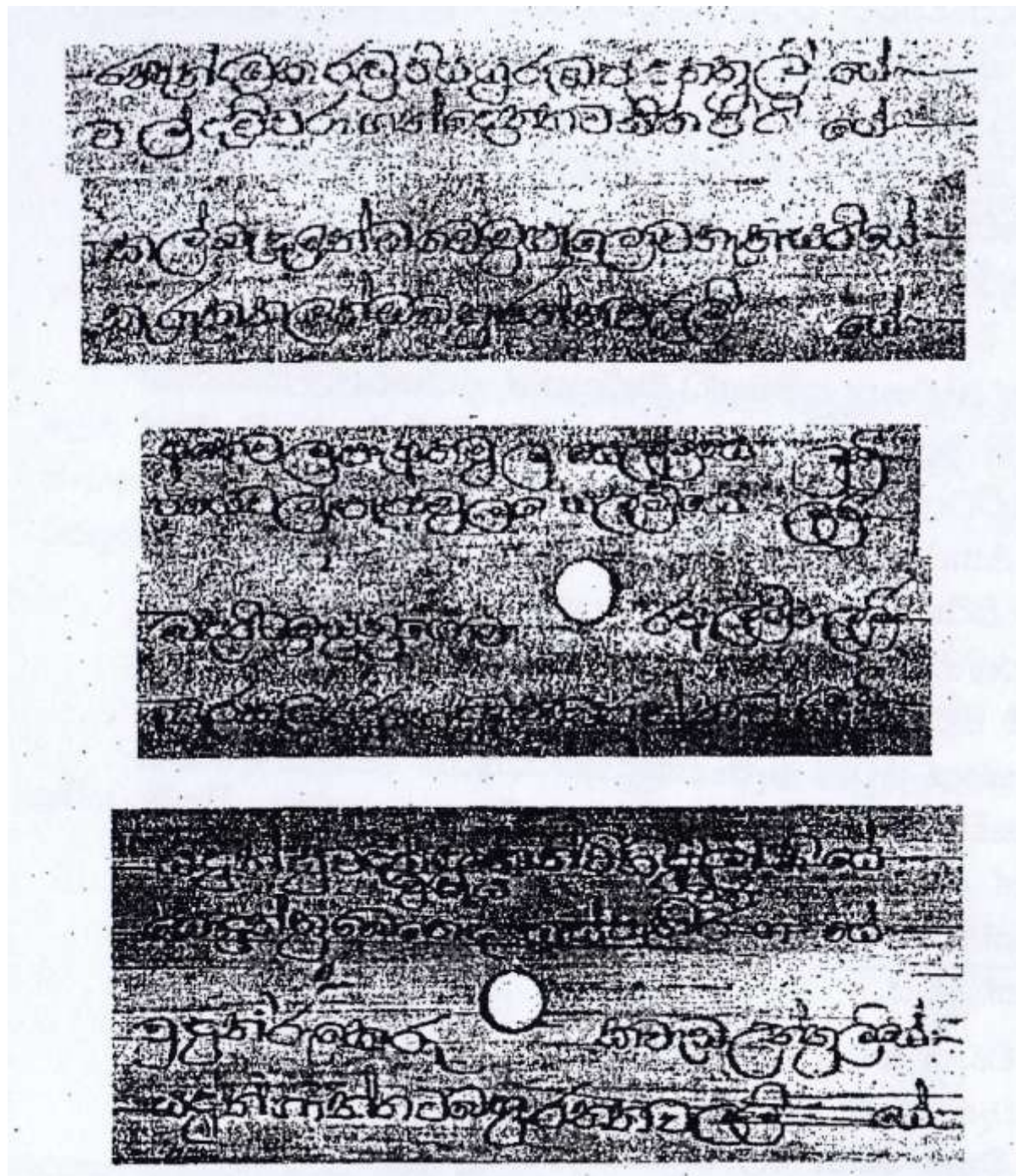
(ඊ) භාෂා විද්‍යාව සහ ව්‍යාකරණ

ග්‍රන්ථ නාමය	විස්තර
සිංහල ව්‍යාකරණය	පුරාතන සිංහල ව්‍යාකරණානුකූල පද ප්‍රමාණ හා නිබන්ධ.
පාලි නාමමාලා	පාලි පද හා ඒවායේ තේරුම්/පරිවර්තන.

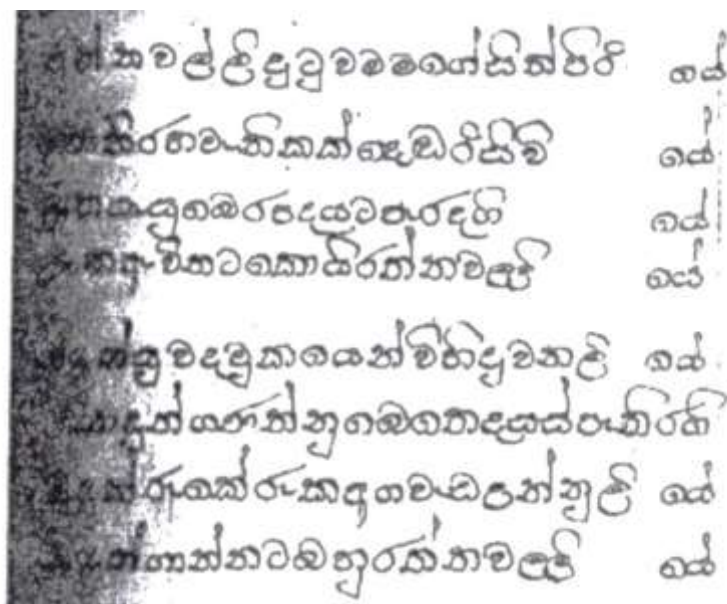
හියු නෙවිල් මහතා විසින් රැගෙන ගොස් ඇති පුස්තකාල පොත්වල විශේෂත්වය එම එකතුවට අයත් වන එක් කෘතියක් නිදසුන් වශයෙන් ගෙන දක්න විශ්ලේෂණය කෙරේ. පූර්වයෙන් සඳහන් කර ඇති වග අංක 01හි අනු අංක 05 යටතේ දක්වා ඇති භාෂාව සහ සාහිත්‍යය යටතේ ජන සාහිත්‍යය කෘති රැසක් ද එකතු කර බ්‍රිතාන්‍යයට රැගෙන ගොස් ඇත. රන් තෙලඹුවේ රත්නවල්ලි නම් කෘතිය “රත්නවල්ලිගේ සිවුපද” නමින් කුඩා පුස්තකාල

පොත් හතරක විස්තර කර ඇති ජනප්‍රවාදයේ හා ජන සාහිත්‍යයේ එන ජනප්‍රිය කතා ප්‍රවාහනියකි. ඊට අදාළ පුස්තකාල පොතෙහි උපුටනයක් (දිසානායක, 2001) පහත දැක්වේ.

පූර්වයෙන් දක්වා ඇති පත්තරුවල කටින් කට හෙවත් මුඛ පරම්පරාවෙන් පැවති එම පුවත පසුව පුස්තකාල පොත්වල ලිවීමට ඔවුන් කටයුතු කර ඇති බව ප්‍රකට වේ.. එම පුස්තකාල පොත් බ්‍රිතාන්‍ය කෞතුකාගාරයේ (එහි ම) 6611 යටතේ අංක 335, 766, 767 හා 877 යන අංක ගත කර තිබේ. පුස්තකාල පිටපත රචනා කිරීම හා එහි අත්පිටපතක පිටපතක් පහත දැක්වේ. මෙහි භාෂා ශෛලිය, පද බෙදීම ආදිය පුස්තකාල ලේඛන කලාව සමඟ ශ්‍රෝතිත්වයක් පෙන්නුම් කරනු ලබයි.

ඡායාරූපය 01: රන් කෙලමුවේ රත්නවල්ලි කවි (දිසානායක, 2001)

ඡායාරූපය 02: රත් තෙලමුළුවේ රත්තවල්ලි කවි (දිසානායක, 2001)

මහාසෑය ඉදිකිරීමට සූදානම් කළ භූමියෙහි තිබූ තෙලමුළු වෘක්ෂයේ රත්තවල්ලි නම් දෙවග්ගකගේ වාසස්ථානය වූ බවත් ඇය එම වෘක්ෂයෙන් ඉවත්ව යාමට කැමති කරවා ගැනීමට අදාළ කතා ප්‍රවාක්තියකි. මෙම කතා ප්‍රවාක්තිය මුඛ පරම්පරාවෙන් පැවත එමින් ශ්‍රී ලංකාවේ ගීත සාහිත්‍ය ද පෝෂණය කර ඇත. ටී. එම්. ජයරත්න මහතා හා නිලා වික්‍රමසිංහ මහත්මිය යන දෙදෙනා විසින් ගායනා කරන “රත්තවල්ලි කවි ගායනා” ඊට එක් නිදසුනකි.

ආචාර්ය රත්න ශ්‍රී විජේසිංහයන්ගේ පද රචනාවට, ගුණදාස කපුගේ මහතාගේ සංගීතයට හා කරුණාරත්න දිවුල්ගේ මහතාගේ සුමිහිරි ගායනයෙන් ගැයෙන “රත්තවල්ලි දෝ යෞවනියේ නුඹ ගීතයට ද පාදක වී ඇත්තේ හියු නෙවිල් පොත් එකතුවේ වූ “රත්තවල්ලි හා ස්වර්ණමාලි කවි” බව පැහැදිලි වේ. මීට අමතරව තවත් සාහිත්‍ය ක්ෂේත්‍ර කීපයක පෝෂණයට හියු නෙවිල් පුස්තකොළ පොත් එකතුව පාදක වී ඇත.

එම දෙවග්ග අවසානයේ කැමති කරවා ගත්තේ ඇයගේ නම වන ස්වර්ණමාලි යන නම වෛතෘයයට ද යොදන බවට පොරොන්දු වීමෙන් අනතුරුවය. ජනප්‍රවාදයේ එන මේ පුවත ජන කවියාගේ කවි සංකල්පනාවකට (එහි ම) භාජනය වී ඇත. අත්පිටපතෙහි සඳහන් කවි දෙක පසුකාලීනව මුද්‍රණය වී ඇති ආකාරය රත්තවල්ලිගේ සිවුපද 766 යන උදාහරයෙන් දැක්වේ.

රත්තවල්ලිගේ සිවුපද 766

1. රත්තවල්ලි දුටුවම මගේ සිත් පිරි	යේ
ජොති රත මැණික් දෙන්නට පිපි වී	යේ
ඇත ගැසු බෙර පදයට පැරද ගි	යේ
මැත ඇවිත් නටකොයි රත්තවල්ලි	යේ
2. පදුන් සුවඳ මුක්කයෙන් විහිදු වත ලී	යේ
යොදුන් ගණන් තුබේ තෙඳ සය පැහිර ගි	යේ
මුදුන් රුකේ රුක වැඩ උන්නු ලී	යේ
පදුන් ගාත්තට බහු රත්තවල්ලි	යේ

ඡායාරූපය 02: රත්තවල්ලි කවි (Somadasa, 1995)

(අ) මහාචාර්ය තිස්ස කාරියවසම් මහතා

හියු නෙවිල් පඬිවරයාගේ ග්‍රන්ථ නාමාවලියට අදාළ කෘති සම්බන්ධයෙන් සඳහන් වන විස්තර එකිනෙකට වෙනස් වෙයි. හියු නෙවිල් ග්‍රන්ථ විස්තරයේ ඉතා ම වැදගත් වන්නේ පුස්තකොළ පිටපත් හා සම්බන්ධයෙන් කර ඇති විස්තරය යි. එතුමා මෙරට පංසල් හා ආගමික ස්ථානවල තිබූ පුස්තකොළ පිටපත් 2777ක් එක්රැස් කර ඒ සෑම පොතක් ම කියැවීම හෝ එසේ කියැවීමට අපහසු නම්, විහාරවාසී හික්කුන් වහන්සේලා හෝ තමන්ගේ සේවකයා

වූ විජේරත්න හෙවත් පණ්ඩිතයා (කාරියවසම්, 1991) යන අපර නාමයෙන් හඳුන්වන ලද පුද්ගලයාගෙන් අසා ඉගෙන ගෙන ඇත.

සියලු පුස්තකාල පොත් පද්‍ය හා ගද්‍ය වශයෙන් වෙන්කර ඇත. පද්‍ය පුස්තකාල පොත් ගණන 931ක් විය. ඒවා සියල්ල කියවා ඒ සෑම පොතක් සඳහා ම හැඳින්වීමක් එක් පිටුවකට වන සේ ලියා කාණ්ඩ තුනකට සකස් කළ ග්‍රන්ථ විස්තරයෙහි අගට ග්‍රන්ථ නාම හා පිටු සහිත අනුක්‍රමණිකාවක් ද සම්පාදනය කෙරිණි. ගද්‍ය සාහිත්‍යයට අයත් පොත් ගණන 638ක් විය. එය ද කාණ්ඩ හතරක් යටතේ සම්පාදනය කර අනුක්‍රමණිකාවක් සහිත සම්පාදනය කර ඇත. පද්‍ය හා ගද්‍ය පුස්තකාල පිටපත් ග්‍රන්ථ නාම වශයෙන් 1569කි. කෙසේ වුවත්, 2777ක් වී ඇත්තේ එක ම ග්‍රන්ථ නාම සහිත පොත් ඒ අතර පැවති බැවින් බව කාරියවසම් මහතා තවදුරටත් සඳහන් කරයි.

(ඇ) බ්‍රිතාන්‍ය පුස්තකාලය සතු සිංහල එකතුව

බ්‍රිතාන්‍ය පුස්තකාලය සතු සිංහල එකතුව මුද්‍රිත පොත් 2,100කට අධික වන අතර, තවදුරටත් කඩදාසි, තල් පත්‍ර සහ තඹ තහඩු ඇතුළු විශාල පරාසයක අත්පිටපත් 2,400කට අධික ප්‍රමාණයකින් පොහොසත් සහ විවිධත්වයෙන් යුක්තය. සේපාලි මායාදුන්නේට අනුව (මායාදුන්නේ 2022) ඔහුගේ පුස්තකාල පොත් එකතුව 2227කි. කේ. ඩී. සෝමදාස මහතාගේ පුස්තකාල පොත් නාමාවලිය විශේෂයෙන් මෙම හියු නෙවිල් කෞතුකාගාර එකතුව 17 වන සහ 19 වන සියවස් අතර කාලසීමාවට අයත් ලෙස පිළිගැනෙන අතර, එහි තල් පත්‍ර අත්පිටපත්, පාලි භාෂාවෙන් රචිත සාධාරණික බෞද්ධ සාහිත්‍යය, ඉතිහාසය, භූගෝල විද්‍යාව, ජනග්‍රාහිකය, මැජික්, විශ්ව සම්භවය පිළිබඳ විද්‍යාව, ආයුර්වේදය, තාරකා විද්‍යාව හා ප්‍රතිමා විද්‍යාව දක්වා වූ පුළුල් පරාසයක ප්‍රභේද සහ විෂයයන් ආවරණය කරන වටිනා මෙන්ම පැරණි අත්පිටපත් රාශියකින් සමන්විත වේ.

සෑම අත්පිටපතක්ම සංස්කෘත භාෂාවෙන් මෙන්ම සිංහල භාෂාවෙන් ද පරිවර්තනය වී තිබීම විශේෂ කරුණකි. බ්‍රිතාන්‍ය පුස්තකාලයේ මෙම අත්පිටපත් එකතුව, ශ්‍රී ලංකාවෙන් පිටත පවතින වැදගත්ම ශ්‍රී ලාංකික අත්පිටපත් එකතුවක් බවට පත් වීමට තවත් එක් නොවැළැක්විය හැකි හේතුවක් ලෙස, ලංකාවට අදාළව ලෝකයේ වෙනත් කිසිදු ස්ථානයක සංරක්ෂණය කර නොමැති සම්භාව්‍ය ශ්‍රී ලාංකික ජනකතා සාහිත්‍යයේ හොඳ නියෝජනයක් දැක්වෙන බොහෝ පැරණි පුස්තකාල පොත් එහි අන්තර්ගත වීම දැක්විය හැකි ය.

(ඈ) බ්‍රිතාන්‍යයේ ශ්‍රී ලාංකික පුස්තකාල පොත් ඩිජිටල්කරණය කිරීමේ නියමු ව්‍යාපෘතිය

බ්‍රිතාන්‍ය පුස්තකාලය විසින් බ්‍රිතාන්‍ය පුස්තකාලයේ සහ ඉන්දියානු කාර්යාල එකතුවේ එක් අංශයක් වන හියු නෙවිල් අත්පිටපත් එකතුවේ අන්තර්ගත වන ශ්‍රී ලාංකික පුස්තකාල පොත් (අත්පිටපත්) හතරක් ඩිජිටල්කරණය කර ඇත. එය පැරණි ශ්‍රී ලාංකික පුස්තකාල පොත් අත්පිටපත් කිරීමේ නියමු ව්‍යාපෘතිය ලෙස නම් කර ඇත. මෙම ව්‍යාපෘතිය මගින් පැහැදිලි කරනු ලබන්නේ අපට අහිමිවූ පුස්තකාල පොත්පත්වල ඇති විශේෂත්වය අපරිදිගවැසීන් කෙතරම් ධනාත්මකව අවබෝධ කර ගෙන තිබේ ද යන කරුණයි.

බ්‍රිතාන්‍ය පුස්තකාලය විසින් ප්‍රවේශ කරන්නා වූ ශ්‍රී ලාංකික පුස්තකාල පොත් ඩිජිටල්කරණ නියමු ව්‍යාපෘතියේ මූලික අරමුණ වන්නේ බ්‍රිතාන්‍ය පුස්තකාලයේ පැවති ශ්‍රී ලාංකික පුස්තකාල අත්පිටපත් එකතුවේ කොටසක් වන පුස්තකාල අත්පිටපත් හතරක පින්තූර ඩිජිටල්කරණය කර බ්‍රිතාන්‍ය පුස්තකාලයේ වෙබ් අඩවියට ලබා දී ඒ හරහා පර්යේෂණ කටයුතු දිරිමත් කිරීම ය. එලෙස ඩිජිටල්කරණය වූ අත්පිටපත් ශ්‍රී ලාංකික සිංහල ථෙරවාදී බෞද්ධ ප්‍රජාවට මෙන් ම ඒ පිළිබඳව උනන්දුවක් දක්වන විද්වත් පාඨක ප්‍රජාවට සංස්කෘතික, ඓතිහාසික හා ආගමික වූ වටිනාකමක් ලබා දෙනු ලබයි.

මෙම ව්‍යාපෘතියේ ප්‍රතිඵල වඩාත් සවිස්තරාත්මකව හා ප්‍රවේශ වීමේ පහසුව උපරිම අන්දමින් තහවුරු කරමින්, නාමාවලි වාර්තා හතරක් සහ සම්පූර්ණයෙන්ම ඩිජිටල්කරණය කළ අත්පිටපත් නොමිලේ පහත සබැඳිත් හරහා කියවා ගත හැකිය. ඩිජිටල්කරණය කළ ශ්‍රී ලාංකික පුස්තකාල පොත් ගණන හතරකි. ඒවා අත්පිටපත 1 දිසනිකාය, අත්පිටපත 2 මජ්ඣිමනිකාය, අත්පිටපත 3 හා 4 මහාවංස පාලි වශයෙන් දක්වා ඇත.

පර්යේෂණ නිගමනය

යටත් විජිත යුගය තුළ ශ්‍රී ලංකාවේ පොත් සම්බන්ධ නාමාවලීන් විශාල පරාසයක විචිත්‍රතාවයකින් යුක්තය. ඒවා විෂය පදනම්, භාෂා, මුද්‍රණ ආයතන, පූජ්‍යයන්ගේ නම, සහ සමාජීය ව්‍යාපාරයන් අනුව විවිධත්වයකින් යුතුය. මේවා සිංහල බෞද්ධ සාහිත්‍යයේ ප්‍රගතියට මූලික වූ නාමාවලීන් වන අතර, ජාතික අනුස්මරණයේ ද වැදගත් තැනක් ගනියි. හියු නෙවිල් එකතුවේ ඇති සියලුම ග්‍රන්ථ අන්තර්ගත විෂය කරුණු අනුව ක්ෂේත්‍ර කීපයක් යටතේ විශ්ලේෂණය කෙරේ. බෞද්ධ ග්‍රන්ථ (පාලි සහ සිංහල), වංශ කතා සහ ඉතිහාසය, වෛද්‍ය විද්‍යාව සහ කායික විකිත්සාව, ජ්‍යෝතිෂ්‍යය සහ මන්ත්‍ර විද්‍යාව, කාව්‍ය සහ නාට්‍ය, භාෂා විද්‍යාව සහ ව්‍යාකරණ ආදී වශයෙන් අදාළ කෘති වර්ගීකරණය කර එහි අන්තර්ගත කෘතිවලින් කීපයක් වගු අංක 01 යටතේ දක්වා ඇත.

වගුව 01: කෘති වර්ගීකරණය

	විෂය ක්ෂේත්‍රය	අන්තර්ගත කෘති
01	බෞද්ධ ග්‍රන්ථ	සූත්‍ර, විනය, අභිධර්ම, විකා, පරිවර්තන
02	චරිතාපදාන සහ වංශ කතා	මහාවංසය, දීපවංසය, රාජාවලිය
03	වෛද්‍ය විද්‍යාව	ආයුර්වේද සම්ප්‍රදායන්
04	ජ්‍යෝතිෂ්‍යය	නක්ෂත්‍ර විද්‍යාව
05	භාෂාව සහ සාහිත්‍යය	ව්‍යාකරණ, කාව්‍ය, නාට්‍ය
06	මන්ත්‍ර විද්‍යාව	යන්ත්‍ර, මන්ත්‍ර, ආශීර්වාද
07	විවිධ විෂයක කෘති	ගණිතය හා විද්‍යාව

හියු නෙවිල් මහතාගේ අවුරුදු 32ක සේවා කාලයේ දී දේශීය කලා ශිල්ප, සාහිත්‍ය, පුරා විද්‍යාව, ජනශ්‍රැතිය, ඉතිහාසය, ජන ගායනා හා පැරණි ජන සංස්කෘතියෙහි ලක්ෂණ මතුකර සමස්ත ලෝකයට සිංහල ලකුණ පිළිබඳ කරන දැනුම්වත් කිරීමට අදාළ නිවැරදි කියැවීමක් අවශ්‍යව ඇත. ඔහු සිංහල, පාලි, සංස්කෘත හා දෙමළ භාෂා පිළිබඳ ප්‍රවීණත්වයක් ලබා ගැනීමෙන් ම, සේවයට කැපවීම පිළිබඳ වැදගත් තොරතුරු නිරාවරණය වේ.

ඔහු ලංකාවෙන් රැගෙන ගොස් ඇති මේ සියලු පොත් 1904 දී ආචාර්ය ඩී. එම්. ද ඉසෙඩ් වික්‍රමසිංහගේ දැනුම්වත්කම අනුව, බ්‍රිතාන්‍ය කෞතුකාගාරය මීලට ගෙන සුරක්ෂිතව තැන්පත් කර ඇත. මෙම නාමාවලීන් පුරාතන ශාස්ත්‍රීය ග්‍රන්ථ පද්ධතියක් ලෙස පවත්වාගෙන එමින්, ඉතිහාසයට, භාෂාවට සහ ආගමික පර්යේෂණයට අගනා දායකත්වයක් ලබා දී ඇත. බටහිර දැනුම් පද්ධතියට වඩා දියුණු පොත් සංස්කෘතියක් හා විවිධ විෂයාත්මක ශිල්ප ක්‍රම මෙරට පැවති බව එකී ග්‍රන්ථ නාමාවලිය විශ්ලේෂණයෙන් පැහැදිලි වේ. වර්තමානයේ භාවිත බොහෝ ශිල්ප ක්‍රම ඊට සියවස් ගණනාවකට පෙර මෙරට භාවිතයට ගෙන ඇති බව තවදුරටත් පැහැදිලි වේ.

වළගම්බා රජු, මහසෙන් රජු, වෝහාරික තිස්ස ආදී පෙර රජ දවස හා කාලිංස මාස වැනි ආක්‍රමණිකයන්ගේ ආක්‍රමණවල දී අපේ පොත්පත් විවිධ උපද්‍රව හෝ ගිනිකබා හෝ විනාශ කිරීම ඉතිහාසයේ සඳහන් වේ. එසේ ම, තමන්ගේ කැපවීම මත පුස්තකාල පිටපත් සියල්ල එකතු කිරීම හා විධිමත්ව සංවිධානය කර ලෝකයේ කොතැනක හෝ සුරක්ෂිතව ආරක්ෂා කිරීම විනාශ කිරීමට වඩා යහපත් ද යන්න ඉතිහාස විසින් තීරණය කෙරෙනු ඇත.

ආශ්‍රිත ග්‍රන්ථ නාමාවලිය

අබේවික්‍රම, සෝමදාස (2020), ලක්දිව පෘතුගීසි, ලන්දේසි හා ඉංග්‍රීසි ආණ්ඩුකාරවරු, කොළඹ : එස්. ගොඩගේ කොරසා, ඊස්ටර් (1969), පුස්තකාල, ලංකාවේ අධ්‍යාපනය : (ක්‍රි. පූ. ස වැනි සියවසේ සිට අද දක්වා) සියවස

ප්‍රකාශනය III කාණ්ඩය, කොළඹ : අධ්‍යාපන හා සංස්කෘතික අමාත්‍යාංශය

දිසානායක, කුසුම් (2001), රන් තෙලමුවේ රත්නවල්ලි, කොළඹ : එස්. ගොඩගේ

පරණවිතාන, කේ. ඩී. (1995), ලන්දේසි පාලන සමයේ (1640 - 1796) ලංකාවේ පුස්තකාල සේවය සහ ග්‍රන්ථ

සංසරණය, පුස්තකාල ප්‍රවෘත්ති, කොළඹ : ශ්‍රී ලංකා ජාතික පුස්තකාල සේවා මණ්ඩලයේ ප්‍රවෘත්ති ප්‍රකාශනය, ජනවාරි - මාර්තු 16 (1)

මායාදුන්නේ, සේපාලි (2022), හියු නෙවිල්, කොළඹ : එස්. ගොඩගේ

Ceylon Government Gazette (1869), Colombo: Government Press. Saturday, July 17, 1869

Somadasa, K. D. (1995), Catalogue of the Hugh Nevill Collection of Sinhalese Manuscripts in the British Library Volumes I-VII, British: British Library Pali Text Society

ග්‍රන්ථ නාමාවලිය

British Museum Collections Online entries for Hugh Nevill & related objects.

British Museum biographical note on Hugh Nevill.

British Library / Courtauld resources on the Nevill Sri Lankan palm-leaf holdings and digitisation.

De Silva Jayasuriya & related scholarship on the SL Portuguese Creole Manuscript.

Somadasa, K. D. Catalogue of the Hugh Nevill Collection of Sinhalese Manuscripts in the British Library, Vols. 1–7. London: British Library & Pali Text Society, 1987–1995.

University of Manchester & Rylands notes on Sinhalese palm-leaf collections and subjects.